

Valtioneuvoston asetus ennakkoäänestyspaikoista ulkomailla ja Ahvenanmaan maakunnassa vuoden 2021 kuntavaaleissa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston asetuksesta ja kuntavaalien siirrosta

Vaalilain (714/1998) 9 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään ennakkoäänestyspaikkoina toimivat Suomen edustustot ja niiden toimipaikat sekä kuntavaalien yleiset ennakkoäänestyspaikat Ahvenanmaan maakunnassa. Valtioneuvoston asetus ennakkoäänestyspaikoista ulkomailla ja Ahvenanmaan maakunnassa vuoden 2021 kuntavaaleissa (81/2021) tuli voimaan 25.1.2021 ja sen voimaantulosäännöksen mukaan asetus on voimassa 30.4.2021 asti.

Hallitus antoi 12.3.2021 esityksen eduskunnalle laiksi vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä (HE 33/2021 vp) huhtikuun 18. päivästä kesäkuun 13. päivään. Samalla ehdotettiin kotimaan ennakkoäänestysajanjaksoa pidennettäväksi yhdellä viikolla. Laki vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä (256/2021) tuli voimaan 29.3.2021. Ennakkoäänestys vuoden 2021 kuntavaaleissa toimitetaan uuden lain mukaisesti kotimaassa 26.5.–8.6.2021 ja ulkomailla 2.–5.6.2021. Vaalilain 47 §:n mukaan ennakkoäänestyksen ajanjakso edustustoissa tai niiden toimipaikoissa voi, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, olla lyhyempi. Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakkoäänestys voidaan aloittaa jo 26.5.2021.

Kuntavaalien siirron myötä valtioneuvoston asetusta 81/2021 on tarpeen muuttaa ensinnäkin siltä osin, kuin siinä säädetään, että asetus on voimassa huhtikuun loppuun. Voimassaoloa koskevaa 3 §:ä ehdotetaan muutettavaksi siten, että asetus olisi voimassa 30.6.2021 saakka. Toiseksi asetusta on tarpeen muuttaa sen liitteen osalta, koska ennakkoäänestysajat eivät muuttuneissa olosuhteissa pidä enää paikkansa.

Ennakkoäänestyspaikkoina olevat Suomen edustustot ja niiden toimipaikat

Ennakkoäänestys ehdotetaan järjestettäväksi 106 edustustossa tai edustuston toimipaikassa yhteensä 75 eri valtiossa, mukaan lukien kriisinhallintatehtävissä olevien henkilöiden tarpeisiin soveltuvat paikat Libanonissa ja Irakin Kurdistanissa. Asetusehdotuksessa ennakkoäänestyspaikat ja ajat niissä ovat ulkoministeriön ehdotuksen mukaiset.

Alkuperäisen asetuksen mukaisista paikoista on vähennetty kaksi paikkaa – Puerto de la Cruz (Teneriffa) ja Floridan Lantana – sen vuoksi, että ulkoministeriön käsityksen mukaan alueilla ei kesäkuussa oleskele sellaista määrää äänioikeutettuja tai äänestyksestä vastaavia vaalitoimitsijoita, että ennakkoäänestys olisi näissä paikoissa tarkoituksenmukaista tai mahdollista järjestää. Lisäksi Alanyan ennakkoäänestyspaikan vaalihuoneiston sijainti on

muutettu kunniakonsulaatin tiloista hotellin tiloihin. Edustusto katsoo, että hotellin tiloissa tapahtuva äänestäminen on terveysturvallisempaa kuin ahtaamissa kunniakonsulaatin tiloissa. Hotellissa on tilaisuus tarvittaessa äänestyksen järjestämiseen myös ulkotiloissa.

Joissakin ennakköäänestyspaikoissa ennakköäänestys järjestettäisiin kaikkina neljänä ennakköäänestyksen ajanjakson päivänä, mutta useassa paikassa ajanjakso olisi lyhyempi. Äänestysaikaa on lyhennetty erityisesti joissakin Euroopan ulkopuolisissa maissa koronapandemian johdosta rajoittuneiden kuljetuspalveluiden vuoksi, jotta varmistettaisiin äänten ehtiminen ajoissa Suomeen.

Ulkoministeriön ehdotus perustuu kokonaisuudessaan edustustojen tietoihin ja kokemuksiin aiemmista vastaavista vaaleista sekä tämänhetkisiin arvioihin äänioikeutettujen määristä edustustojen toimialueilla kyseisenä ennakköäänestysajanjaksona. Vallitseva koronapandemia on myös osin aiheuttanut sen, että erityisesti sellaisia äänestyspaikkoja on karsittu, jotka edellyttäisivät erityisjärjestelyitä, kuten matkustamista toiselle paikkakunnalle äänestyksen järjestämiseksi. Yleinen terveysturvallisuus ja matkustusrajoitukset ovat siten osaltaan vaikuttaneet ehdotettujen äänestyspaikkojen määrään.

Edellisissä, vuoden 2017 kuntavaaleissa oli 125 ennakköäänestyspaikkaa 78 valtiossa.

Ennakköäänestyspaikka Ahvenanmaan maakunnassa

Hallituksen esityksessä HE 105/2007 vp esitetyllä tavalla oikeusministeriö on sopinut ennakköäänestyksen järjestämisen yksityiskohdista Åland Post Ab:n kanssa siten, että Åland Post järjestää ennakköäänestyksen Maarianhaminan postikonttorissa kuutena ennakköäänestysajanjaksoon kuuluvana päivänä. Asetukseen ei ole tarpeen tehdä tältä osin muutoksia, koska ko. päiviä ei ole asetuksessa nimenomaisesti mainittu. Ennakköäänestyspaikan aikataulut julkaistaan yhdessä muiden ennakköäänestyspaikkojen aikataulujen kanssa oikeusministeriön vaalien tieto- ja tulospalvelussa sen jälkeen, kun kaikki paikat on vahvistettu.

Ahvenanmaan maakunnan kunnissa toimitetaan kuntavaalit (kommunalval) maakunnan oman lainsäädännön mukaisesti joka neljäs vuosi, seuraavan kerran lokakuussa 2023.

Voimaantulo

Asetuksen muutos ehdotetaan tulemaan voimaan 8.4.2021.

Ehdotuksen taloudelliset vaikutukset on otettu huomioon vuoden 2021 talousarviossa.

Asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.